ՍԷՆԷ 11 ١٢٩٣ ՇԱՎԱՆ ٢٦ — 1876 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3 ՇԻՄԱՆ — ԱԼԻՔԱՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15 Ն. 3242

Մանկական Էջերեալ

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԴԸԲԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱԲԻՐԷ

Մանզումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ իթիպարըյլա, գըյմէթի Իսթանպոլ իչին 2 լիրա օլտուղուկիպի թաշրալար իչին տախ սէնէտէ 300 նիւսխէ վիրիլէրէք, վէ բօսթա բարբաը տա իչինտէ օլարագ օն էքի սիմ մէճիտիյէ տիր։

Նիւսխէսի 40 ար բարաեա սաթըլմագտա տըր։

Իլանաթ ըն պէհէր սաթըրա 1 ինճի տէֆա 3, 2 ինճի տէֆա 2, 3 վէ հիւ վէ սայիր տէֆալար իչին 1 ղրշ. վէ իլան սըրասընա գօնուլմասեան իլանըն սաթըրը 5 ղրշ։ Մէքթուպ վէ սայիր Գալաթատա Բէյնճէյնպիհ բազարընտա վագը Ն. 41 Իրսի խանընտա Կարապետ Ֆանոսեան խմբէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՐԷՍՄԻ

(Պօսնա գօմանտանը ֆէրիգ սաատէթլու Վէյսոտին բաշա հազրէթլէրինին 31 աղօթօս 92 Թարիխիյէ մադամը սամի Սէրասքէրիեէ չէքմիկի Թէլէկրաֆ տըր։)

Պու կիւն Փիւչիւք Իզվօրնիք գարշըսընտա Սըրպլը իլէ վուգու պուլան մուհարէպէլէրտէ մա ճէպխանէ պիր գըթա Թունճ տաղ Թօքու, վէ պիր մըգտար իսլահա իղթինամ օլունտուղու, վէ Թաֆսիլաթը ինչալահ եարընը իչար գելընճաճաղը արզ օլունուր։

(Տիկէր)

Շգօտրա ֆըրգաեի ասքէրիեէսի գօմանտանը տէվլէթլու Տէվիշ բաշա հազրէթլէրինտէն պիր գաչ կիւնտէն պէրու ալընան Թէլէկրաֆնամէլէրին խիւլասեի մահէլլէրի, քէշֆիեաթ իճրասը իչին պաղը մահէլլէրէ ասքէր սէվգ իտիլտիկի, վէ պու սըրատա վուգու պուլան մուհարէպաթտա տիւշմէնին բէք չօղ Թէլէֆաթը վուգու պուլուպ, էլլի ալթմըշ գատար խանէլէրի եանմըշ օլտուղու, վէ մուախխարէն միւշարիէյհ հազրէթլէրինին պիր գուվվէեի քեաֆիեէ իլէ Բօսկօրիչատան հարէքէթէ, պէլա վուգուաթ էշբօզաեա կիթտիկի, վէ օրալարճա լաղըմ կէլէն հարաքեաթը ասքէրիեէնին իճրասըյլա էշթիղալ իթմէքտէ օլտուղու իֆատաթընտան իպարէթ տիր։ Տէվլէթլու Ահմէտ Մըխթար բաշա հազրէթլէրինին վարիտ օլան Թէլէկրաֆնամէլէրինտէն տախ, Հէրսէք ֆըրգաեի ասքէրիեէսինին խաթթը իմթիեազընտան իչի սաաթլըգ մէսաֆէ իչէրուեէ զապթ իթտիկի Զասլաղ նամ մահէլլէ եէրլէշիպ, Կրահօվիչա սահրասը պիզիմ գարագօլլարըմըզըն գուրշունու ալթընտա դալտըղը կիպի, աթբան Թօքլարըն Թանէլէրի տախի Պիւյիւք Կրահօվա հուտուտու տախիլինէ տիւշմէքտէ, վէ գարիեէեի մէղքիւրէնին սօղ ճէնահտա պուլունան պիրինճի լիվասընը գայմագամ Ապտուլլահ պէյ գօմանտասըյլա, տէօրթ ատէտ իսթիհքամտա միւթէհասիւն օլան իչի Թապուրունա կէչէն ճիւմա կիւնիւ ագշամ իւսթիւ իչի գօլտան իչի պին պէշ եիւզ գատար տաղը էշգբեասը հիւճում իթմիշ իսէ տէ, օրատա պուլունան ասքէրի շահանէնին հիմմէթ վէ ղայրէթլէրիյլէ պի ալնուլլահը Թաալա Թարտ իտիլիպ, պիր մէֆրէզէ իլէ հիւճումա տէվամ, վէ տիւշմէնին պիր կիճէ էվվէլ գարշը Թարաֆտա եաբմըշ։ Վէ պիզիմ Թարաֆ գարագօլլարը իզղաճ իթմէքտէ պուլունմուշ օլան 3 բարչա իսթիհքամլարը զապթ օլունուպ, Կրահօվանընը պու սըրատա պիր քէօեիւ Թօք աթէշինտէն եանմըշ։ Վէ էշգբեատան պէշ քիշի Թէբէլէնիպ, պագիսի ֆիրար իթմիշ օլտուղու պէեան, վէ օրաճա իթթիխազ վէ իճրասը իճապ իտէն հարաքեաթը ասքէրիեէնին սուրու իճրահիեէսի Թաֆսիլէն տերմէեան օլունմուշ իտուկի պէեան վէ արզ օլունուր։

(Տիկէր)

(Ալէքսինաչ բիշկեահընտա պուլունան օրտուեի հիւմաեուն գօմանտանլըղընտան եազըլըպ, Թարաֆը ալի սէրտարը էբրէմտէն պա Թէլէկրաֆ այնէն մադամը սէրասքէրիեէ վերիլէն 31 աղ.սթոս 92 Թարիխլի ժուրնալըն սուրէթի տիր.)

Տիւն պուրատան ավտէթի ալիլէրի էնատտէ տէվամ իթմէքտէ օլան Թօք մուհարէպէսի շիտտէթլէնտի։ Տիւշմէն միճէրրէտա հարէքէթիմիզի Թէէխիր իւմիտիյլէ, Ալէքսինաչ իլէ Տէլիկրատ արասընտա Թանիան գարիեէսինին էօնիւնտէ քէօրրիւ գուրտուղումուզ մահէլլին գարշըսընա տէօրթ պաթարիա Թօք իլէ ալթը Թապուր գատար բիեատէ, Հասան բաշա լիվասընըն գարշըսընա վէ սուեուն քէնարընա կէթիրմէկէ, վէ Գուրման գարիեէսինին իւղէրինտէ, վէ էօթէ Թարաֆտաքի տաղտա պուլունան Հաֆըզ բաշա լիվասընըն գարշըսընտա եիւքսէք տաղտան տախի մէղքիւր լիվանընը սօղ ճէնահը իւղէրինէ կէլմէկէ, վէ քէզալիք Ֆրէվթին վէ Դրօզնէ գարիեէլէրի Թարաֆընտան տախի Սէլամի բաշա լիվասըյա Ատիլ բաշա ֆըրգասընըն սօղ ճէննահլարը իւղէրինէ, օն Թապուր գատար բիեատէ իլէ պիր պաթարիա Թօք կէչիրմէեէ չալըշմըշ իսէ տէ, Սէլամի բաշա լիվասընըն սօղ ճէննահընա գարշը կէլէն բիեատլէրին իւղէրինէ, ասքէրի շահանէ Թարաֆընտան հիւճում կէօսթէրիլէրէք, միւնհէզիմէն տէրէնին • պիր Թարաֆընա Թէպեիտ իտիլտի։ Հասան բաշա լիվասըյա տիւշմէն արասընտա սու պուլունմագ միւնասէպէթիյլէ, օ ճիհէթտէն տիւշմէն Թաագիպ օլունմատը։ Հաֆըզ բաշա լիվասը տախի պիր միւտէթ տիւշմէն Թօքլարընը միւտաֆաա իթտիքտէն սոնրա, սօղ Թարաֆընա պիր աղ բիեատէ իլէրուլէեէրէք, տիւշմէն բիեատէսինի ֆիրարէ մէճպուր իթտի։ Պու կիւնքի մուզաֆֆէրիեէթ պունտան իպարէթ տիր։

—

—Ժուրնալ տը Սէն Բէթերսպուրկ ղազէթասընտա աթիտէքի Թէլէկրաֆլար կէօրիւլմիւշ տիր։

Վիէննա, 5 սեպտ.

Պու կիւնքի Թարիխլէ Բակիւզատան Բօլիթիչէ Գօրէսբօնտէնց ղազէթասընա եազըլըզընա կէօրէ, Ֆուատ բաշա հազրէթլէրի, տիւն, օն Թապուր ասքէրի շահանէ իլէ Թրէպինիեէեէ կիրտի, վէ օրատան տէրհալ Կրահօվաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտի։ Մուսթաֆա բաշանընը տախի օն Թապուր ասքէր իլէ Թրէպինիեէեէ վիւրուտի մունթազընը օլունուր։ Իշ պու ասքէրի մուավինէ իլէ պէրապէր Մուխթար բաշանընը օրտուսու շիմտի գըրգ Թապուրտան միւբէքքէպ օլուպ, պաշը պօղուգլար տախի իչինտէ օլարագ 30 պին Ռէֆէրէ պալիղ օլմագտա տըր։ Եագընտա պէօյիւք պիր մուհարէպէ օլունաճաղը պէքլէնիլիեօր։

Զարա 6 սեպտ.

Տիւն, Մէտուն ճիվարընտա իքի Թարաֆտան, եանի Պիէլօբավլիս վէ Գուրթսի նահիյէսինտէն Դարատաղլար իւղէրինէ հիւճում օլունտու։

Մուհարէպէ քէսպի շիտտէթ իյլէտի, ֆագաթ նէթիճէսի նամալիւմ տիր։

Մուխթար բաշա տուրմագսըզընը աղբը աղբը Կրահօվօեա տօղրու իլէրուլէմէքտէ տիր։

Սէմլին 6 սեպտ.

Ժէնէրալ Զէրնաեէֆ, Մօրավա նէհրինին սաղ գըեբսընտա վէ Ալէքսինաչ էօնիւնտէ վագը միւսթահքէմ մէվգըլէրի, սեպտեմբեր 1-տէ վուգու պուլան մուհարէպէեի միւէլլիմէ իւղէրինէ թէրքէ մէճպուր օլտուղունտան, նէհրին սոլ թարաֆընտա օլուպ, մուհարէպէ մաղարրաթընտան քեամիլէն խալի գալմըշ օլան քիւչիւք գալէլէրէ էլվէրէճէք գատար Սըրպ ասաքիրի մըսթահֆազասը պըրագըպ, քէնտիսի գուվվէեի ասքէրիեէսինին պիւյիւք ֆըրգասըյլա Տէլիկրատը մէթէրիսլի օրտուկեահընա չէքիլմիշ տիր։ Միւմայիլէյհ ժէնէրալը շիմտիքի եէնի մէվգիլէրի շունլար տըր։ Տէլիկրատ գալէալարը Ալէքսինաչտան կէթիրիլմիշ օլան թօքլար, վէ մաթլուպ օլան մուսթահֆըզ ասքէրլէրիյլէ թէճհիզ իտիլմիշ օլուպ, շիմտիքի հալ միւմայիլէյհ Զէրնաեէֆին թութմուշ օլտուղու մէվգիլէրին սօղ ճէննահընը թէշքիլ իթտիքլէրի կիպի, Մօրավա տէրէսինին տախի պաշլըճա անախթարը մաղամընտա տը։ Ասաքիրին պագիսի, ճումի, Բամնիք, Վէլիքի, Սիքիէկօվաչ վէ Վուգանիա խաթթը իւղէրինտէ յաեըգլը մէվգիլէր թութմուշ օլմասընտան, Բրուժէվաչ իլէ մուխապէրաթ թէէմին իտիլմիշ տիր։

Սեպտեմբերին պիրինճի կիւնիւ վուգու պուլան մուհարէպէյի կէօզիւ իլէ կէօրմիւշ օլան պիր զաթ, պունուն սահիհ պիր մուհարէպէ մաղամընտա օլտուղունու պէեան իտիեօր։

Ժէնէրալ Զէրնաեէֆ, Բըրսիլօվիչա գարիեէսի եագընընտաքի թէբէ իւղէրինտէ մէվգի թութմուշ օլան սօղ գօլու պիզզաթ գօմանտա իթմէքտէ պուլունմուշ, վէ մուհարէպէ սապահընը սաաթ սէքիզինտէ պաշլամըշ տըր։ Սըրպլըարընը շիտտէթլի մուխալիֆէթինէ նիսպէթլէ, Օսմանլըլար Ալէքսինաչ էօնիւնտէ իքի մէթրիս զապթընա մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։ Ժէնէրալ Զէրնայէֆ, գալէա իւղէրինէ պիր հիւճում օլուր տէյի գօրգտուղունտան, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա Ալէքսինաչ թօքլարընը Տէլիկրատա նագլ էյլէմիշ, վէ սաաթ իւչտէ Սըրպ բէտիֆ ասաքիրի կէրի չէքիլմէեէ պաշլամըշլար տըր, հալ պու քի, բրէնսէ Նաթալինին կէօնիւլլիւլէրի, պէշ սաաթ տիւզէյէ եաղմուր կիպի եաղան կիւլլէ վէ գուրշունլարա գարշը գօեարագ, սաաթ ալթը պուչուղա գատար մէվգիլէրինի մուհաֆազա էյլէմիշլէր, վէ պատէհու նէզամէն կէրի չէքիլմիշլէր տիր։ Պու կէօնիւլլիւլէր իչինտէ էն զիեատէ իզհարը չէճաաթ վէ ճէսարէթ իտէնլէր, Քաբնէր նամ Խըրվաթ վէ Սբէնկլէր նամ Զէք զապթլէրի օլմուշ տուր։

—Ժուրնալ տը Սէն–Բէթերսպուրկ ղազէթասը, Դըրմըզը Խաչ ճէմիեէթի Թարաֆընտան ռումի օգոստոս 21 Թարիխլի չու աթիտէքի պէեաննամէեի նէշր իթմիշ տիր։

«Սըրպիսթանը խարիճիեէ միւտիրի Մ. Ռիսթիչին պիլիորտիկինէ կէօրէ, Դըրմըզը Խաչ ճէմիեէթինին Ռուսիա շիւպէսի Թարաֆընտան իտիլէն մուավինէթ սաեէսինտէ, Սըրպիսթանտա Թէրթիպ վէ Թանզիմ գելընմըշ օլան սապիթ վէ էյրէթի խասթախանէլէրին մէմուրլարը քիֆաեէթ իտէճէք պիր մէրթէպէեէ վասըլ օլմուշ օլտուղունտան, շիմտիքի հալ եէնիտէն սըհհիեէ պէօլիւքլէրի, Թապիպլէր եախօտ ճէրրահլար կէօնտէրիմէսինէ լիւզում եօգ տուր։

«Ճէմիեէթին զանընընա նաղարէն, ահվալը հազրէտէ եարալըլար մէնֆաաթընա Թօքլանըլան իեանէ ագչէլէրի, զիեատէ մէճրուհլարընը հալլէրինի իսլահ իթմէքլիկէ վէ էմրի Թէայիւշլէրինի գաեըրմագլըղա Թախսիս օլունմալը տըր։ Օլունան Թախմինլէրտէն, կիւնտէ պիր խասթանընը կէչինմէսի օրթա հիսապ իլէ 40 գօրէքէ եախօտ ալթը այտա 72 ռուպլիեէ պալիղ օլտուղու անլաշըրմագտա տըր։ Իմտի, Սըրպիսթանտաքի սապիթ վէ էյրէթի խասթախանէլէրտէ, կէլէճէք ալթը այ զարֆընտա 7000 խասթա պուլունաճաղը ֆարզ իտիլտիկինտէ, պունլարընը էմրի Թէայեիւշլէրի Թէմին իտիլմէք իչին 504,000 ռուպլի լաղըմ օլաճագ տըր։

«Պինաէն ալէյհ Դըրմըզը Խաչ ճէմիեէթի ռէյիսի, մուհարէպէ եարալըրընա մուավինէթ իթմէք արզուսինտէ պուլունանլարա, քէնտի տէրէճէլէրինէ կէօրէ պիրէր մըգտար խասթակեանընը էմրի Թէայեիւշլէրինի գաեըրմաեը տէրիւհտէ իթմէլէրինի, իխթար, վէ պու եօլտաքի շիրքէթլէր, եախօտ համիյէթքեար զաթլար, նաֆգաղալարընը ալթը այ միւտտէթինտէ գաեըրաճագլարը խասթակեանընը մըգտարընը ճէմիեէթ խապէր վիրմէլէրինի ռէճա իտէր։»

—Աթինատա չըգան Ավքի նամ ղազէթատա օգունմուշ տուր։

«Եունան ասքէրինին միւթէպէր զապիթլէրինտէն պիրինին Միրօն ղազէթասը սահիպինէ պէեան իթտիկինէ նէզարէն, պիր վագըթտան պէրի Ա-թինատա պուլունան Սըրպլը պիր մէմուր, տէվլէթի Օսմանիէնին Եունանլա հէմհուտուտ օլան էեալէթլէրտէն պի-

ընտէ իսթիլալ չբգարմաեա ալէթ օլ-մագ իւզրէ, Եունան տախիլիեէ նէզարէթի պաշ քեաթիպի միւսիւ Զինթօր ը իլէ ասքէր զապիթլերինտէն միւսիւ Պուլղարիսէ 45 պին ֆրանգ վիրմիշ տիր։ Մուախարէն Սբրպիա մէմուրու պու ագչէյի Զինթօրլօնուն սբֆաթը ըէսմիեէսինէ ալտանարագ վիրմիշ, վէ օն կիւն զարֆբնտա վիրտիյի ագճէ կէրի վիրիլմէտիյի հալտէ տավա աչաճաղընը, վէ զաղէթալարը քէնտիլէրինի ըէղիլ իտէճէկինի պէեան էյլէմիշ տիր։

Միլօն զաղէթասը, Եունան հիւքիւմէթինէ պունլարը մուհաքէմէ իլէ ալտըգլարը ագճէյի կէրիեէ վիրմէեէ մէճպուր իթմէսինի իսթար իտիեօր։

—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էտիրնէ վիլաեէթի վալիլիկի, սապէդ Թունա վալիսի Ասբմ բաշա հաղրէթլերինէ.

Թունա վիլաեէթի վալիլիկի, ռիւթպէեի սամիաեի վէզարէթլէ, սապէդ Վիտին միւթէսարրըֆը Ռիֆաթ բաշա հաղրէթլերինէ.

Վիտին սանճաղը միւթէսարրըֆլըղը, Ռումէլի պէյլէր պէյլիկի բաեէսիյէ, սապէդ Հիւտէյտա միւթէսարրըֆը Խըտրը բաշա հաղրէթլերինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Տիւն Զաթը հաղրէթի Շահանէ սաաթ ալթը բատտէլերինտէ տէնիզտէն Թօք Դարու Սէրաեը հիւմաեունու թէշրիֆ իլէ, պիրազ վագթ օրատա արամ պուեուրտուգտան սօնրա, Էսկի Ալի բաշա ճիվարընտաքի ճամիի չերիֆէ աղիմէթլէ, օրատա մահֆուզ պուլունան Խըրգաեի սաատէթ տայիրէսինտէ ատէթտէն օլան տուա իճրա օլունտուգտան սօնրա, Պապը Սէրասքերիեէ թէշրիֆ պուեուրարագ, օրատա թաամ իթմիշլէր, վէ վիւքելայի ֆիխամ հաղարաթը տախի Պապը Ալիտէն տօղրուճա օրաեա կիտէրէք, թաամտան սօնրա, Զաթը հաղրէթի Բատիշահինին թահթը ըրասէթի սէնիյէլերինտէ պիր մէճլիսի խաս ագտ պույրուլմուշ, վէ մէճլիսին խիթամընտա գարատան Դարաքէօյ Բէօրբիսիինտէն Տօլմա Պաղչէ Սէրաեը հիւմաեունա ավտէթի Շահանէ վուգու պուլմուշ տուր։

—Տիւն, Սատրազամ հաղրէթլերի իլէ Միտհաթ բաշա հաղրէթլերի, վէ Սէրասքեր բաշա, Դարատան բաշա, վէ Խարիճիեէ նազըրը Սաֆվէթ բաշա հաղարաթը մապէյնի Հիւմաեունա աղիմէթլէ, հուզուրու հաղրէթի Բատիշահիեէ չբգմբշլար, վէ Զաթը հաղրէթի Շահանէնին թահթը ըրեասէթլերինտէ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ պիր մէճլիս ագտ օլունմուշ տուր։

—Սէրաեի Հիւմաեունուն մէսարիֆինէն հիւսապլարընա պագմագ իւզրէ, Նամըգ բաշա հաղրէթլերինէն ըրեասէթի թահթընտա թէշքիլ օլունան գոմիսիօն, հէր սապահ սէրայը հիւմաեունտա թէշէքքիլ իտէրէք, սաաթ սէքիզէ գատար ումուրու մէմուրէսիյլէ մէշղուլ օլմագտա տուր։

—Խալիլ Շէրիֆ բաշա հաղրէթլերինէն սբհհէթլերի կիւնտէն կիւնէ էյլէշմէքտէ օլուպ, ղիեարէթինէ կիտէն զսթլարը գապալ իթմէքտէ օլտուգլարը մէմուն՝հէթլէ Սապահ ղաղէթասընտա օգունմուշ տուր։

—Բեաշղար էմիրի Եագուպ խան հաղրէթլերի թարաֆընտան տրը ուսպուտիեէթ վէ բէսմի թէպրիքի իֆա իթմէք իւզրէ, պիր մէմուրու մախսուս կէօնտէրիլէրէք, տիւն պուրաեա վասըլ օլմուշ տուր։

—Տիւն Զին վէ ճաբօն հիւքիւմտարլարը թարաֆլարընտան տախի պուրաեա պիրէր մէմուրու մախսուս կէլէրէք, Խարիճիյէ նազըրը Սաֆվէթ բաշա հաղրէթլերիյլէ կէօրիւշմիւշլէր, վէ եագընտա հուզուրու հաղրէթի Բատիշահիեէ չբգարագ, տիւէլի մաթպուալարը թարաֆընտան ճիւլուսու հիւմաեունու հաղրէթի Բատիշահիեի թաստիգ վէ թէպրիգ իտէճէքլէր տիր։

—Պահրիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէ, թէշքիլինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղտրղըմըզ մէճլիսլէրտէ, Իսթանպոլ զաղէթասընէն ըրիվաեէթինէ նազարէն, աթիտէքի իսլահաթ իճրա օլունաճագ իմիշ։

1.—Ախչապ տօնանմաեի հիւմաեունուն թօբլարընէն եէնի ուսուլէ տէօքիւմէսի։

2.—Աղ քէօմիւր իլէ իտարէ օլունապիլիր օն իքի նագլիեէ վաբօրունուն թէտարիգի։

3.—Պահրիեէ մէքթէպի չակիրտանընէն թէճրիւպէլերինէ մախսուս օլան վաբօրլարընէ իսլահը։

4.—Պահրիեէ չակիրտանընէն իքի իտատիեէ մէքթէպլերինին տերսլերինճէ պաղը թանզիմաթ վէ իքմալաթ իճրասը։

5.—Պահրիեէ նէֆէրլերինին թէճրիւպէլերի իչին պիր վաբօրուն ինթիխապ վէ թախսիսի։

6.—Ագ տէնիզտէ պուլունմագ իւզրէ, աղ քէօմիւրլէ իտարէ օլունուր պիր թագըմ քիչիւք վաբօրլարընէ թէտարիգի։

7.—Սէֆինէլեր իմալը իչին կէթիրիլէճէք քերէսթէնին մուհաֆազասը իչին միւնասիպ անպարլարընէ ինչասը։

8.—Թէրսանէ հավուզլարընէն իսթիւնիւն գաբանմասը։

9.—Տօնանմայի հիւմաեունուն տաեիմա Ագտէնիզ վէ Դարատէնիզտէ տօլաշմասը ուսուլինէն Թանզիմի։

12.—Թէրսանէյի ամիրէ եանընտա ասաքիրի պահրիյէ իչին պիր գըշլանընէն ինչասը։

—Էվվէլքի կիւն կէմիէեիքտէն եիւզ նէֆէր գուրա ասքէրի կէլէրէք, Պապը սէրասքէրիեէ ինմիշլէր տիր։

—Կէչէն սալը կիւնիւ Պապը Ալիտէ թէճէմմիւ իտ.ն ֆէվգէլատէ պիւյիւք մէճլիստէ իթթիխազ գըլընան գարարը էհէմմիեէթի աղիմէսի օլտուղունու պէեան իտէրիզ։

Տիւէլի էճնէպիեէ սէֆիրլերինին սուլհ մուխապէրաթը հագգընտա թագտիմ իթտիքլէրի թէբրիֆլերէ տայիր, Պապը Ալի մուաղզամ տէվլէթլերին գարարընա միւրաճաաթ իտէճէկի, վէ հիչ պիր թէբլիֆ իթմէքսիզին ասաեիլի գապուլէ բաղը օլաճաղը գարարլաշըրըլմըշ տըր։

Պու գարար, մուաղզամ տէվլէթլերէ պիր նօթա իլէ ըէպլիշ օլունաճագ տըր, վէ պու նօթատա տէվլէթի Ալիեէնին չարթլար հագգընտա էֆքեարը նէ օլտուղունու պիլտիրիլէճէք տիր։ Պապը Ալինին իչպու խաթթը հարէքէթի պիլա իհթիեաթ տէվլէթ։ Ալիեէ իչին իթթիխազ օլունաճագ միւնասիպ վէ ագբլլը պիր թէտպիր օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։ Վէ էվրօբա ինտինտէ տէվլէթի Ալիեէնին խալիսէթ վէ հիւսնի նիեէթլերինէ պիր իսպաթ օլաճագ տըր։

Պու գարար, արիզ ու ամիգ միւթալէատան սօնրա, մէճլիսին էքսէրիեէթի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։ Պու միւզաքէրէ էսնասընտա իչպու հարէքէթ, կէրէք Սատրազամ հաղրէթլերի վէ կէրէք Միտհաթ բաշա հաղրէթլերի իլէ մէճլիսին սայիր ազասը թարաֆընտան իյրատ պույրուլան իսկեաթ իտիճի սէօզլէր իլէ, մէճլիսի մէզքիւրէ գավիէն թավսիեէ օլունարագ, իլթիզամ իտիմիշ տիր։

Մուխալիֆէթ իտէն թարաֆ, նիհայէթ Նամըգ բաշա հաղրէթլերի թարաֆընտան իրատ օլունան պէլաղէթլու վէ գուվվէթի շայեանը տըգգաթ պիր նութգ իլէ իգնա իտիմիշ տիր։ Բաշաեի միւշարիլէյհ հաղրէթլերի, շուսաֆի վէ բօլիթիգ թէտպիր, տէվլէթի Ալիեէնին մէնաֆիի տաեիմէսի իչին էն էմնիեէթլի վէ էն հիւսնի պիր թարիգ օլաճաղընը իսպաթ պուեուրմուշ տուր։ (Լ. Հէրբլո)

—Մահմուտ Համտի բաշանըն Մէտուն էօնիունտէ ասաքիրէ սիլահ չաթտըրըպ, գալէաեէ էրզագ թաշընտարագ, մէճրուհլարը Բօտկօրիչաեա կէօթիւրմէք իւզրէ խարիճէ նագլ իտէր իքէն, հէր նասըլսա մըսըր թարլասընտան տիւշմէն կէօրինիւպ, ասաքիր սիլահսըզ օլմաղլէ, պօզկունլուգ զուհուրա կէլտիկի մալիւմ տիւր։ Պու խուսուստան տօլաեը, միւշարիլէյհին ահվալինէ Սաֆվէթ բաշա կէօնտէրիլիպ, եարտըղը լաեիհա իլէ պէրապէր Տէրիսաատէթ ավտէթ իթմիշ տիր։ Շիմտի բաշաեի միւշարիլէյհ թահթը մուհաքէմէեէ ալընաճագ տըր։ Մահմուտ բաշա Պապը Սէրասքէրիտէ մէվգուֆ վէ իխթիլաթտան մէմնու օլտուղու իշիտիմիշ տիր։

(Ճէրիտէեի Հավատիս)

—Թարաֆը էշրէֆի հաղրէթի Բատիշահիտէն հարպ օրտուի հիւմաեունլարընը մուայեէնէեէ մէմուր օլմուշ օլան միրի լիվա հաճի Բաշիտ բաշա, կէչէն սալը կիւնիւ Վարնա թարիգիյլէ Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ իպթիտա Զսյիշար օրտույի հիւմաեունունա աղիմէթ իլէ, օրատան Նիշ օրտույի հիւմաեունունա կիտէճէք տիր։

—Սուլհուն Պապը Ալի թարաֆընտան թայեին օլունան շէրաեիթլէ գապուլիյլէ, աղ միւտտէթ իչին միւթարէքէնին տախի թէճվիզինէ Պապը Ալիճէ գարար վիրիլտիկինի մէսմուաթ իւզրէ եաղմըշ իտիք։ Տիւն խապէր ալտըղըմըզա նազարէն, Պապը Ալի թարաֆընտան պէեան օլունան շարթլարա վէ օն պէշ կիւնլիւք միւթարէքէ իլէ սուլհ գապուլ օլունմաղլէ, քէյֆիեէթ հուզուրու հաղրէթի Բատիշահիեէ արզ օլունարագ, տիւէլի էճնէպիեէ սիֆիրասընա քէյֆիեէթին պէեանը տախի Խարիճիեէ նազըրը տէվլէթլու բաշա հաղրէթլերինէ իհալէ պույրուլմուշ տուր։ (Սապահ)

—Ալբանան պիր թէլիկրաֆ մաէլինէ կէօրէ, տէվլէթլու Տէրվիշ բաշա հաղրէթլերի, մաեէթինտէ օլան ասքէրլէր իլէ պէրապէր, Դարատաղըն թաօրթասընտա օլուպ, Զէթինէտէն 7–8 սաաթ մէսաֆէտէ օլան Տանիլօկրատ նամ մահէլլէ վասըլ օլմուշ տուր։

—Պու կիւնէ գատար իեանէ գոմիսիեօնունա թէսլիմ ղըլընան իեանէնին 20 միլեօն 56,803 ղրուշա պալիղ օլտուղու ճէտվելի մախսուստա կէօրիւլմիւշ տիւր։

—Իսթանպոլ զաղէթասընընէն ըրվայէթինէ կէօրէ, Հանրի Մարթինի թիւֆէնքլերինին պագը նօգսանլարը տէվլէթի Ալիեէճէ տախի անլաշըլըղընտան, Ամերիգա գումբանէալարընտան իքի եիւզ պին թիւֆէնք իչին ագտ օլունան գօնթրաթօ, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարաֆընտան ֆէսխ իտիլտիկի կիպի, շիմտիյէ գատար ալընան թիւֆէնքլէր իչին տախի մէզքիւր գումբանեատան թազմինաթ թալէպ օլունաճագ տըր։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ, Պասիրէթ զաղէթասընտան ալարագ, պէ:Լիք գայմէնին մէվգբի թէտավիւլէ գօնուլմասը Պայրամ էրթէսինէ թէէխիր օլունաճաղընը եազմըշ իտիք իսէ տէ, պու կիւնքի վագթթ զաղէթասընտա, գայմէ գօմիսիօնու ճանիպինտէն նէշր օլունան պիր գրթա իլանը ըէսմիաէ օգունտուղունա կէօրէ, պունուն կէլէճէք բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար թապընա միւպաշէրէթ օլունարագ, թէտավիւլէ չբգարբլմագ իւզրէ, փէյտերփէյ Պանգը Օսմանի ճանիպինէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիէննա, 12 սեպտ.

Տէրիսաատէթտէ մուգիմ Ավսթրիա վէ Մաճար սէֆիրի գօնթ Զիչի, կէչէնտէ բարլաս թարիգաթընա տախիլ օլան մախսուսմինին թազտիս իտէճէյի պիրինճի գուստասը չէրիֆտէ հազրը պուլունմագ իւզրէ սեպտեմբերին սօնլարընտա պուրատա պէքլէնմէքտէ տիր։

Վիէննա, 12 սեպտ.

Մաճար գասլինէթօսունտա պագը թէպէտիւլաթ օլմուշ տուր։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 12 սեպտ.

Ժուրնալ տէ Տէպա զաղէթասընտա կէօրիլէն պիր պէնտ, մըսթը կըլատըսթընէն գալէմէ ալտըղը ըիսալէ եիւզիւնտէն զուհուրա կէլէն հէրեճանը չէտիտէն թազ պիհ իտիեօր։

ՍԱՐՐԱՖԻԷ

Լօնտրա, 13 սեպտմբ.

Էսհամը Ումումի աշըլտը		
» » գաբանտը		13 5/16
1865	Իսթիգրազը	14 3/4
1869	»	14 —
1873	»	13 3/4
Պօն տիւ Թրէ ղոր (Սէրի Ա.Բ.) գ.ք.		23 1/2
Ինկիլիզ գօնսօլիտի		95 13/16

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՋԱՄԸ

Էսհ. Ում. 2 սեպտ. ազչամ գաբանտը		14 23
Էսհ. Ում. 3 սեպտ. սաբահ աշըլտը		14 29
Էն եիքսէք		14 37
Էն աշաղը		14 27
Սաաթ 5 1/2		14 35
Իսթիգրազ 63 (Մուքօն)	6 0/0 ֆր.	72
» 65 (Մուքօն)	6 0/0	73
» 1869 (Բինար)	6 0/0	70
» 1872 (Պօն տիւ Թրէ-ղոր)	9 0/0 լիր սթէր.գ.ք.	23 1/2
» 1873 (Բինար)	6 0/0	68
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր	3 0/0	40 3/4
Ըէքօր	փրդ.	2
Շըմէնտըֆէր ֆայիզը		
Հէվալէսիզ	փրդ.	1
Ագճէ ֆայիզի	0/0	12

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Բրէտի ժէնէրալ	6 0/0 Լիր.Օսմ.	225
Սօսիէթէ ժէնէ.	6 0/0 Լիր Ա.	215
Սատամպոլ պանգասը		305
Պանգ գօմէրսիալ		310
Սօսիէթէ օթօման	Լիր. Սթէր	118
Թրամվայ	5 0/0 ղ. ք. ք	100
Լաֆրիօմ (մաաէն)	ֆր.	71

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՅԱՍԸ

Պու կիւն պագըը հիսապը իլէ, 100 ղրուշլուգ գայմէ, 125 1/2 ղուրուշ իթմէքտէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԷՕՅԻԻՔ ՊԻՐ ԵԱԼԱՆ

Տիւնքի Նիւսխէմիզտէն պագբայէ

Պապը Ալէյէ կիթտիկիմիզտէ, մաթ-պուաթ տայիրէսի էֆէնտիլէրինտէն պիրինէ միւրաճաաթ իլէ, չաղբըլմա-մըզըն սէպէպինի սիւալ իտէրէք, եօզ-ղատ մէսէլէսինտէն տօլաեբ օլտուղու-նու անլատըզըմըզլա պէրապէր, մէզ-քիւր վուգուաթըն ասլը օլմատըզընա տայիր, պիր վէ եախօտ պիր գաշ նէ-ֆէր «ազգասէր» Հայլարըմըզ Թարա-ֆընտան մալիւմաթ վիրիլմիշ օլտու-ղունու տախի իշիթմիշիզ տիր։

Պու հէնկեամտէ, հէր նէ գատար բաթրիգխանէյէ կէլմիշ օլան թէլէկ-րաֆը պիլմէքտէ օլուպ, վէ հաթթա ղազէթամըզ տախի ճէպիմիզտէ իտի իսէ տէ, ասլա պիր չէյ սէօյլէմէյէրէք, բաթրիգխանէմիզ մէէմուրինի թարա-ֆընտան, օ եօլտա եանլըշ պիր մա-լիւմաթ վիրիլմէսի պապընտա, միւմ-քին մէրթէպէ քէսպի վուգուֆիյյէթ իթմէք նիյէթիյլէ, մէզքիւր եալանըն նէ էսաս իւզէրինէ միւէսսէս օլուպ, վէ նէ սէպէպէ մէպնի օլմասընը ան-լամագլըզը արզու իթմիշիզ տիր։

Անլաեբզըմըզա կէօրէ, մէրգում «ազգասէր» Հայ, եա քէնտու քէն-տույէ պիր իշկիւզարլըգ իթմէք, վէ միւրայիլիք վէ միւտահէնէֆիլիք ի-տէրէք, կիւեա պիր խիւլուսքեարլըգ իյլէմէք էմէլիյլէ, վէ եախօտ քէնտի-տէն օլ պապտէ, հալիյլէ մալիւմաթը սահիհէսի վէ ըէսմիյէսի պուլունուր մէմուլիյլէ, մէզքիւր մէսէլէ հագգըն-տա մալիւմաթ սօրուլտուղունտա, հէ-նուզ բաթրիգխանէնին թէլէկրաֆընա գարշըլըգ պիր ճէվապ ալընամամըշ օլմասընը պիր այնի ֆուրսաթ ատտ ի-տիպ, վէ քէնտի ազլընճա վէ եախօտ արզուսունճա, չիւնքի Ճրջաբերականա պիր սէքթէ կէլմէմէսի արզուի քէպի-րինտէն պուլունմագտա տըր, «եալան օլմալը տըր» էֆքեար ու իթիգատընը տախի իլալէ իտէրէք, օ եօլտա մա-լիւմաթ վիրմիշ, վէ հալիյլէ Մանզու-մէ ալէյհինտէ տախի զարազքեարանէ պիր լիսան իսթիմալ իյլէմիշ տիր։

Պլագ պէյ հազրէթլէրի, կէօրիւնիւր քի, մէզքիւր եանլըշ մալիւմաթը ալ-տըգտա, մազալլահ եօյլէ պիր աղբր մէ-սէլէնին, ասլը օլմատըզը թագտիրտէ, զաղէթալարտա քէսպի էհէմմիյէթ իյլէտիկինտէ, քէնտի իւզէրլէրինէ տա-խի մէսուլիյէթ տավէթ իտէճէկինտէն, վէ Պասիրէթ իլէ Զայլաղը տախի կէօր-տիւքլէրինտէն, կէրէք պիզի, վէ կէ-րէք Մասիսի չաղբրմագլըզա իհթիեաճ կէօրմիշ տիւր։

Պիզ Պլագ պէյ հազրէթլէրի հու-զուրունա չէգտըզըմըզտա, մէզքիւր եօզղատ քէյֆիյէթի իշին, եալան տըր տէնիլտիկինի պիլտիրմիշ, վէ պիզ-տէն մալիւմաթ վէ տէրճ իթտիկիմիզ մէքթուպլարը իսթէմիշ տիր։

Պիզ պու արատա, թէքրարէն եէնի թէլէկրաֆը լաղբրաբսընը աշմաեա-րագ, օլ պապտէ տէրքեար օլան ատէ-մի իթիմատ վէ եախօտ շիւբհէլէրի, քէնտի միւլահազալարընտա՝ մը նէ-շէթ իթմէքտէ տիր, եօգսա քէնտիլէ-րէ, էմնիեէթէ շայեան պիր շախս թա-րաֆընտան մալիւմաթ վիրիլմի՞շ մի տիր տէյի սիւալ իթտիկիմիզտէ, «Էվ-վէթ, թարաֆըմըզա եալան օլմասը խապէր վիրիլմիշ տիր» ճէվապընը ալ-մըշըզ տըր։

Պունուն իւզէրինէ, «Բէք էյի էֆէն-տիմ, մատամ քի, մէզքիւր վագատ իշին եալան տըր տէյէն վար իմիշ։ Ար-թըգ մէքթուպու կէթիրմէքլիկ իհ-թիեաճ եօգ տուր. իշթէ մէքթուպ վէ մուխպիր պիզզաթ քէնտիմիմ, մէզ-քիւր եօզղատ մէքթուպունտա եազը-լանլարընը, տէյիլ լուղէթ պէ լուղէթ, իլլա հարֆ պէ հարֆ սահիհ օլմասը-նը, պիզզաթ իտտաա իտէրիմ, վէ չիմտի հուզուրունուզտա, քեամիլէն իոպաթընա գատըր վէ հազրը օլտու-զումու տախի իգբար ու պէեան իյլէ-րիմ» տէմիշիզտիր։

Պիր կիւն էվվէլ, եօյլէ պիր ըէսմի մահէլլտէ, ըէսմի պիր Հայ Թարաֆընտան ալընմըշ օլան եօյլէ պիր միւթէնա մատտէ հագգընտա, պիր կիւն սօնրա, Թարաֆըմըզտան օ մէրթէպէ գավի վէ ճէսարէթլի սուրէթտէ, վէ հէմտէ տապան տապանա զըտտ օլարագ, զու-հուրա կէլէն մէզքիւր ճէվապ, թապի-աթիյլէ, Պլագ պէյ հազրէթլէրինէ թեաճճիւպի ազիմլէրինի մուճիպ օլ-տուղունու կէօրտիւկիմիզտէ, հէման-տէմ ճէպիմիզտէն օ կիւնքի Մանզումէ-յի չէգարարագ, վէ իսթիմա իյլէմէլէրի-նի ըէճա իյլէեէրէք, Լա Թիւրքիտէ եազըմըշ օլան եալանը թէքզիպ իշին եազմըշ օլտուղումուզ ուֆագ պիր ճէ-վապը օգուտուգտան սօնրա, բաթրիգ-խանէյէ ալմըշ օլտուղումուզ թէլէկ-րաֆընի սուրէթինի տախի օգումուշուզ տուր։

Պու հէնկեամտէ կէչմիշ օլան պաղբ միւքեալէմէյի, չիմտիքի հալ սիւքիւթ իւզրէ կէչմէքլիկի, նէզաքէթ, վէ էմ-բի պասիրէթ իգթիզասընտան ատտ ի-տէրիզ։

Պունուն իւզէրինէ, միրի միւմայի-լէյհ հազրէթլէրինին մէրագլարը թահ-ըիք օլունարագ, անինտէ բաթրիգխա-նէյէ ատամ կէօնտէրիլէրէք, թահգըգ իտիրմէսինի էմր պուեուրմուշլար տըր, վէ ֆիլվագը տա թահգըգ իտիրմիշ տիր։

Մէզքիւր եալան մալիւմաթը վիր-միշ օլան Հայըն, բաթրիգխանէ թարա-ֆընտան, թահգըգ վէ թէֆթիշ օլու-նարագ, միւսթահագգ օլտուղու ճէ-զասը վիրիլմէսի, վէ պիր տահա միլ-լէթ իշլէրինէ գարըշտըրըլմամասը, էլ-զէմիեէթտէն տիր, չիւնքի միլլէթի թէհլիքէտէն գուրթարմագ տըր...

* * *

Մէզքիւր եօզղատ քէյֆիյէթինտէն տօլաեբ հաղբրլանմըշ օլան պիր գրթա արզուհալ, իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, տիւնքի կիւն, հուզուրի հազրէթի սատրազամիեէ թագտիմգըլըմըշտըր. ինշալլահ եարըն լազըմ կէլէն ճէվապը ալլնըր տա, անը տախի քէմալի թէ-շէքքիւրլէ տէրճ ու պէեան իթմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլուրուզ։

* * *

Պու կիւնքի չէգարըլան Սապահտա, Լա Թիւրքիյէ ալտանըլարագ տէրճ ի-տիլէն եալան հավատիս, թասհիհ իլէ տօղրուսու պէեան գըլընմըշ տըր։

Սապահ պու ճիհէթլէ իթթիխար իյլէսէ ճայիզ տիր, չիւնքի ատալէթէ վէ հագգանիյյէթէ ըիայէթ իթմիշ, վէ իզհարը խալիսէթ վէ ֆազիլէթ իյ-լէմիշ տիր։

* * *

Դավգասիա մահուտ եալանը զէմա-նընտա, Իւսկիւտարտա բարա Թօբլա-նըլարագ, Տիգրան էֆ. Գարամաճեա-նըն, կիւեա Թահգըգը մատտէ նիյէ-թիյլէ, օլ Թարաֆա կէօնտէրիտիկինի պիլտիրմիշ իտիք, վէ խայլիճէ բարա Թօբլանըլըպ վէ վիրիմիշ տիր տէյի զանն օլունմուշ իտի։ պու տէֆա ալ-տըզըմըզ մալիւմաթը սահիհէյէ նէ-զարէն, մէրգում, օ գատար բանթը-էր արասընտա թօբլանըլարագ վիրի-յէն բարա, 8 3/4 լիրատան իպարէթ օլտուղունտան, զէվալլը պէշ ալթը լիրա տա պօրճա կիրիֆթար օլարագ, եարը եօլտան կէրի տէօնմէքլիկէ մէճ-պուր օլտուգտան պաշգա, պուրատա պուլունան, վէ մէտարը թէյյիւշի օլան պիր իշինի, վէ եախօտ 5—600 ղուրուշ մաաշընը տախի ղայպ իթմիշ տիր։

Իզմիրլիան «քահանայապետ» վէ Քրիստոստուր էֆէնտի կիպի քիմէնտ-լէրէ ալտանարագ եօլա չէգանլարըն, պունտան զիեատէ պիր միւքեաֆաթ կէօրէմէյէճէքլէրի թապիի տիր։

Իշին էն սըճագ վագթինտէ, թէք-միլ տօգուզ լիրա թօբլաեամաեան ա-տամլար, եա մազալլահ, սէգիզ օն պին քիշի ալտանըպ տա եօլա չէգմըշ օլ-սալար իտի, վէ տօգսան պին, տօգուզ եիւզ պին, վէ հաթթա, հալիյլէ տօ-գուզ միլեօն լիրա իգթիղա իթտիկին-տէ, ճճապա նէ՝ եաբաճազլար իտի։ Վա՛հ, վա՛հ, վա՛հ, Խիւտա ալիմ շու մատտէ իւզէրինէ, ատամ շիմտի, սօ-ուգ գան իլէ տիւշիւնէճէք օլսա, ֆիքրի պուլանաճաղընտա հիչ շիւբհէ եօգ տուր։

Պունտան օնպէշ կիւն ադտէմ Փոր-թուգալեան էֆէնտինին, Վան Թարա-ֆընա կիթմէք իւզրէ եօլճու օլտուղու մալիւմ տուր, էֆէնտիի միւմայիլէյհ, պիր սէնէտտէն պէրու, քէնտի հէմշի-ըէսիյլէ պէրապէր, արզու վէ տավէ-թիմիզ իւզրէ, Ադապեան վարժարան-տա պուլունմագտա օլմասը միւնասէ-պէթիյլէ, շու աթիտէքի թէշէքքիւր-նամէյի եազմըշ օլուպ, վէ պիզ իսէ, չօգ տէֆա, միլլէթիմիզտէ, կիւնտէն կիւնէ կիւզէլ կիւզէլ ֆազիլէթ տույ-ղուլարը էքսիլէրէք, տույղուսուղլուգ վէ նանքէօրիւք հիւքմ իթմէքտէ տիր, տէյի սիթէմ ու թէշէքքիլէր իթմէք-տէ օյտուղումուզտան, վէ հալէա պու մէրթէպէ տույղուլու զաթլարըմըզ պու-լունմասը, իւմիտ վէ թէսէլլիպախշ պիր նիւմունէ օլտուղունտան, քեմալի իֆ-թիխար վէ թէշէքքիւր իլէ, տէրճինի, հէր նէ գատար նէզաքէթէ գարշը տախի ատտ օլունսա, միւֆիտ վէ միւ-հիմմ ատտ իտէրիզ։

Քէզալիք էֆէնտիի միւմայիլէյհտէն պու տէֆա ալտըզըմըզ պիր մէքթու-պու տախի պէեան իտէրիզ։

«Տէր,

«Այսօր որ բոլորովին պիտի հեռա-նամ ի Զէնջ, սիրտս կը յուզուի և կ'ու-զեմ իմ հրաժարը երկու տողով Ձեզ մատուցանել։

«Երջանիկ կը համարիմ՝ զիս որ մեր ազգին մէջ 19դ. դարին վերջերը Մեծ հանդիսացող մարդը մօտէն տեսնել և քննել պատիւ ունեցայ։ Արդէն իմ սիրտը նուիրուած էր Ձեզ, Ձեր գործերը լսելով, տեսնելով և Ձեր աղատաշունչ գրուածները կարդալով, որոց հա-մար որքան հալածուիք տդէտներէ, այնքան աւելի պաշտելի պիտի դառ-նաք ապագային մէջ։ Սակայն չ'եմ կրնար սիրտիս ցաւը ծածկել որ այդ հա-լածումները թէև Ձեր անունը կրփառա-ւորեն, բայց ազգին մեծապէս կը վնա-սեն, զի մեր մէջ տդէտները և չարե-րը որչափ կատաղի և վնասակար են, նոյնչափ աշխատող և նպաստող չ'են բարեսէրները։ Նոքա քրտինք կը թա-փեն իւրեանց չար նպատակը յառաջ տանիլ, մինչ սոքա շատ շատ արտա-սուք կը թափեն։ Այս վիճակը սաստ-իկ ցաւ տուած են սիրտիս, զի ես աղգս շատ եռանդով կը սիրեմ և կը տեսնեմ որ այս դժբաղդ ազգն ալ իւր բարերարները կորցնելէ յետոյ նոցա յարգը կըսկսի ճանչել և կ'ելնէ փնտ-ռել զանոսա. իւր համար առած ե-ղեր է. Գնա դէ՛ր, նոր դէ՛ր։

Մի այնպիսի վայրկեանի մէջ ուր բոլորովին կը հեռանամ ի Զէնջ, ուր ո՛և է շահի և գործի կապերը խզուած են մեր մէջ և ուր ցածո-գի և չողոքորդ, սողուն արարածներ իւրեանց բնաւորութիւնին և ղգա-ցումին համ մատ դատելով, քմահաճ մեկնութիւններ չ'են կրնար տալ գրա-ծիս, կը փափաքիմ որ այս վկայու-թիւնս հրապարակի վրայ դրուի։ Նախ ըզձեզ Մեծ մարդ կը ճանչէի, բայց երբ տարիի չափ Ձեր քով աշ՝ատե-լով պատեհ ունեցայ ըզձեզ մօտէն քննել, այժմ անզուգական կը համա-րիմ։ Մեծ կոչուող ուրիշ ազգասէր-ները իւրեանց ունեցածը զոհած են ազգին, Դուք Ձեր ունեցածն ալ չ'ու-նեցածն ալ, ինչ որ Ձեր ձեռքը ան-ցեր է, ազգին համար զոհեր էք, Ձեր անձը կենդանի նահատակ դրեր էք ազգին համար և փոխարէն ալ անդա-դար հալածում ընդուներ էք։ Փրկի-չի խնդիրին մէջ հալածուեցաք, Ա-գապեանը բացիք, Ագապեանին հա-մար հալածուեցաք, Փանոսեան վար-ժարանն ալ բացիք. երկուքին համար ալ հալածուեցաք, այժմ ևս ալ աւելի մեծ և յանդուգն մի ձեռնարկ կատա-րել մտադիր էք...։ Դուք միշտ կը զոհ-ուիք, ազգը միշտ կը շահի Ձեր զո-հերէն և անդադար ալ կը նախատ-ուիք։ Դուք անվհատ յարատեւութիւ-նի և անձնուիրութիւնի օրինակ հան-դիսացած էք ազգին մէջ։

Ազգը անհատներէ կը բաղկանայ. և ինչ որ կը ներգործէ անհատին վրայ, նոյնը անշուշտ կը ներգործէ և ազգին վրայ։ Թէ ինչ ազդեցութիւն ունի Ձեր Ագապեան վարժարանը, ես իմ քոյրիս վրայ տեսայ։ Եւ թէ Եւդոկիա գնա-ցած ատենս անձամբ աշխատելով և թէ հոն եղած ատենս երեք տարիի չափ շարունակ քահանայի, բարեկամի և ազգականի յորդորներով ուզեցի քոյրս Եւդոկիա տանիլ, չը կրցայ հա-ճեցունել։ Նոյն իսկ Գումգաբուէն Ա-գապեան վարժարանը բերելի համար շատ մեծ նեղութիւններ քաշեցի որ համոզեմ։ Դեռ տարին չը լրացաւ որ Ձեր Ագապեան վարժարանին մէջ կը դաստիարակուի և այսօր յօժարամիտ Եւդոկիա կը գայ հետս և թէ ես կա-րենայի ընդունիլ զանազան պարագա-ներէ նեղուած չը լինելով, նա կը փա-փաքէր մինչև վան ճանապարհորդել հետս, նա՝ որ Ձեր դպրոցը չը մտած։ Պոսփորի ափերէն հեռանալ կը վախ-նար։ Ուստի հարկ կը համարիմ այս մա-սին իմ խորին շնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը յայտնել Ձեզ, որ Ձեր սանուհիներին մի այսպիսի կըր-թութիւն կը տաք և անվեհեր ոգի կը ներշնչէք։

Կը խնդրեմ, Մեծապատիւ էֆէնտի, որ այս մի քանի տող գրութիւնս ընդունիք իբր մի հաւաստիք իմ երախտագէտ սիրտին՝ ուր քանդակուած անկարելի է ջնջուիլ։

1876 օգոստ. 20 Միշտ Ձերդ

Ն. Պոլիս Մ. Փորթուգալեան

ՍԱՄՍՈՒՆՏԱՆ ՄԷՐԹՈՒՊ

23 օգոստոս 1876

. . . Էֆէնտի,

Կիրակի երեկոյ ժամը կէսին միջոցները Սամսոն հասանք և այս տեղ հեռագրատունին գաղիական բաժինի տեսուչ Առաքելեան Գաբրիէլ էֆէնտին ըզ մեզ իւր տունը հիւրընկալեց։ Կ. Պոլիսէն մեր մեկնած ուրբաթ գիշերը Կ. Պոլիսի նեղուցէն մի քիչ հեռի ուր Սև ծովը սովորապէս կ'ալէկոծի, մի քիչ ալէկոծութիւն եղաւ և շատերի նման քոյրս ալ ստամոքսի արտաքերումներ ունեցաւ մի քանի անգամ. բայց նա առանց ամենափոքր տրտունջ կամ տժգոհութիւն ցուցնելի՝ ղիս կը հոգար թէ արդեօք ես ի՞նչպէս եմ, մի գուցէ տկարութիւն զգամ, մինչ ես բնաւ նեղութիւն չունէի։ Այս միջոցին երախտագէտ սիրտով ըզ Ձեզ յիշեցի և որչա՜փ ուրախ եղայ տեսնելով որ Կ. Պոլիսի տնական վեհերոտ կեանքին մէջ մեծցած քոյրս Աղապէանի շնորհով ամազոն դարձած էր։ Բալերաղդապէս ալէկոծութիւնը երկար չը տևեց և քոյրս իւր հանգիստ վիճակը գտաւ քիչ առենէն։ Այժմ ողջ և առողջ եմք և վաղը առաւօտ կանուխ պիտի մեկնիմք դէպ Եւդոկիա։

Սամսոնի մէջ 150 տունի չափ Հայ կայ որոց 8ը Բողոքական են և 15ը Հռովմէական։ Հասունեանները կամ տունի մէջ ժամերգութիւն կը կատարեն և կամ Լատիններին եկեղեցին կ'երթան։ Եկեղեցին Հակահասունեաններին ձեռքն է, բայց քահանայ չ'ունին, հետևապէս եկեղեցին ալ գոց է։ Հակահասունեանները 6 տուն են, Հասունեանները 9 տուն։ Հայերը այս տեղ գլխաւորապէս տոգնաճիութիւնով, վաճառականութիւնով կը զբաղին։ Դարբնութիւն, և այլն արհեստներով ալ կ'աշխատին Հայերը։ Մի եկեղեցի և մի վարժարան ունիմք այս տեղ։ Վարժարանը մանչ և աղջիկ 60 ի չափ աշակերտ ունի։ Աւելորդ է վարժարանին կացութիւնը գրել, զի Պոլիսի վարժարանները արդէն գիտէք, գաւառականներն ալ կրնաք մակաբերել. ձուկը գլուխէն կը հոտի կ'ասեն։ Վարժարանին նպաստի համար հանգանակուած դրամը քիչ օրէն սպառելով, վարժարանին այլաբանութիւնը վտանգի տակ մնացած է եղեր։ 8 տուն բողոքականը զմերինէն աւելի կանոնաւոր վարժարան ունի և բաղմաթիւ լուսաւորչական տղայներ կը յաճախեն այն տեղ։

Սամսոնի վաճառականութիւնը մեծ մասով Յոյներին ձեռքը անցած է։ 600 տունի չափ Յոյն և 1000 տունի չափ Թուրք կը գտնուի այս տեղ։

Սամսոնի օդը քաղաքողջ է. ջերմ չատ կը պատահի։

Թէև Բարունակ Ցէրուհխանի ճանապարհորդութիւնին մէջ գրուած է թէ Սամսոն քաղաքը հետզհետէ ծովին մէջ կը մնայ Սև ծովը դէպ հարաւ յառաջ քայլելով, բայց այդ սխալ է և նմա հակառակ շատ յայտնի կը տեսնուի թէ Սև ծովը հետզհետէ կը պզտիկնայ ծովափներէն յետս յետս քաշելով և ցամաքին վրայ շատ նշաններ կը ցուցնեն թէ ոչ շատ ժամանակ յառաջ այն տեղ ծով է եղեր և ծովը կամաց կամաց քաշուելով ցամաք դարձեր և Սամսոն հետզհետէ ընդարձակուեր է։ Կ'երևի թէ Բարունակ պէյ փորոսին մօտը հին նաւահանգիստն ծովին մէջ մնացած շէնքերը որք տեղատուութիւնի ատեն կ'երևին երբեմն, նախկին Սամսոն քաղաքին մնացորդները կարծեր է ծովին մէջ խորասուզուած։ Էսքի Սամսոնը որ արդի Սամսոնին հարաւակողմը կը գտնուի մի օդասուն բլուրի վրայ, հետաքրքիրք պեղած են և ցունական հնութիւններ երևան ելած են։

Յաջորդ նամակս Ամասեաէն կամ Եւդոկեաէն պիտի ստանաք։

Միշա Ձերդ

Մ. Փորթուգալեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԿՐԹԱՐԱՆ

Օրթաքէոյ Տէրէ–փողոց Թիւ 92

Ինչպէս Մանզումէի 3181 թուովը ծանուցուեցաւ, սոյն Կրթարանն յուլիս 1 էն սկսեալ բացուած է և աշակերտք կ'ընդունուին։

Աշակերտելու փափաքողը պիտի վճարէ ամիսը 2 ոսկի օսմանեան՝ միամսեայ թոշակէն մինչև վեցամսեայն կանխիկ տալու պայմանաւ։

Աշակերտի մը տարիքը պիտի լինի 8–16։

Զգեստ, անկողին և անկողնոյ վերաբերեալ հանդերձանք ծնողաց կը վերաբերին, իսկ ուսմանց վերաբերեալ ամենայն ինչ վերայ է։

Ընդարձակ տեղեկութիւնք Մանզումէի վերոյիշեալ թուոյն մէջ հրատարակուած են։ աւելին փնտռողը մեզ կը դիմէ ուղղակի ի Հայկական Կրթարան։ Յ. Գուրգէն

Ա Զ Դ

Լրագրավաճառ Պ. Սահակ Ֆինճանճեան պատիւ ունի ծանուցանել իր Մեծ. Բաժանորդաց որ ներկայ տարւոյս օգոստ. 30 երկուշաբթիէն՝ ի վեր անձնական տկարութեանն ու ծերութեանը պատճառաւ թողած է լրագրավաճառութիւնը և զայն յանձնած է Ղունճիեան Պ. Գրիգորի որն որ կարող է ըստ ամենայնի իր պաշտօնին մէջ լիովին գոհ ընել իւր Մեծ. բաժանորդները։

Պ. Սահակ Ֆինճանճեան մեծապէս շնորնակալ ըլլալով իր Մեծ. բաժանորդներէն, ցարդ իրեն յայտնի վստահութեանն ու համակրութեանն համար, ուրիշ յարմարաւոր և անքրտնատանջ զբաղմունք մը գտնել որոշած է, իր ապրուստն հայթայթելու նպատակաւ, և իր այս նպատակն օր յառաջ պըսակուելու համար կը խնդրէ որ իր բաժանորդութենէ գոյացեալ պահանջը ըստ ներկայանալի ցուցակին Մեծ. բաժանորդք բարեհաճին իրենց պարտքը մինչև յառաջիկայ շաբաթ օր իրեն յանձնել որով և միշտ եղախտապարտ թողուլ զինքն ըստ ամենայնի։

ԻԼԱՆԱԹ

Բուս լիսանքնա աչինա պիր հօճա, լիսանը մէգքիւրու թահսիլէ արղուքէշ օլանլարա տէրս վիրմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունտան, թալիպլիսի օլանլարքն Բուսիա գօնսօլաթօխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

Օթուզ պին գբեէտէն գբրդ պին գբեէեէ գատար տէօեիւմիւշ պուղտայ, պէհիր գբյեէսի 65 փարա։

Պալէատէ մուհարբէր իւլ մրգտար պուղտայ, մէճիտիէ եիկիրմի պիր ղրուշ հիսապ վէ ֆիյի մուրագդամը իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ, իշպու իլուլու բումինին ալթընճը բազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթի վերիլէճէկինտէն, թէնզիլ իլէ իթայէ թալիպ օլանլարքն եէվմի մէգքիւրտէ խազինէյի խասսա իտարէ մէճլիսինէ կէլմէլէրի։

Ի Կ՝ Ա Ր Ա Ն

1 հյուլուլ սէնէ 92

Պու տէֆա Պուրսատա քեային Քէշիշ–տաղը մահսուլու օլան Ֆրանպօազ շուրուպու, քէմալի տիգգաթ իւղրէ իմալ իթտիրիլէրէք, Խութանպօլտա Պաղչէ–գաբուսունտա վագը Վ. Գասպարեան էֆզախանէսինտէ, շիշէսի պիր չէյրէք լիրաեա սաթըլմագտա տբը։

Մէզքիւր շուրուպուն լեղզէթ ճիհէթիյլէ սայիր շուրուպլարա թէրճիհի չէօյլէ տուրսուն, կէօքիւս զայլ ֆլիկի ճիհէթիյլէ տէրքեար օլան գուվվէթ վէ խասսէյի հասէնէսինէ իսէ, կէրէք հիւքէմա վէ կէրէք թէճրիւպէսինի իթմիշ օլան զէվաթ շէհատէթլէ թասդիգ իտէպիլիր։

Մէզքիւր շուրուպուն գալպընտան սագբընբլմասը իխթար օլունուր։

Ապու էլֆէթհ սուլթան Մէհէմմէտ ճամիի շէրիֆինին իչ հավլիսինտէ, սալը հալը ըէմազանը շէրիֆին իպթիտասընտան զայէթինէ գատար, քիւշատ օլունճաղ սէրկիլէրտէն, վէ տիշ հավլիսինտէ եալընըզ էյեամը սէլէսէյի իյտի ֆբթբրտէ թէվագդուֆ իտէճէք թապլաքեարլարտան, թէամիլի գատիմի վէճճէլ, սալընճաղ բիւսումաթ, թալիպինէ իլզամ գբլընճաղընտան, թալիպ օլանլարքն, շապանը շէրիֆին նիհայէթինէ գատար, էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսինտէ վարիտաթ իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ի Խ Թ Ա Ր

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼ

Պունտան ագտէմ նասրլ քի պիլտիրմիշ իտիք, տոքթէօրը միւմայիլէյին էյրօքաստա կէրէք միւտտէթի թահսիլիէսինտէ, վէ կէրէք տոքթօրլուղ տիբլոմասընը տպղ իթտիքտէն սոնրա, Իլլէթը Էֆրէնճիյէ գբսմընա (գաղիական ախտ), վէ ումումի ալէաթը միլատիյէէ տայիր (ծննդական գործարաններու վերաբերեալ) պիլմիւմէ մարազ վէ խասթալբգլարա ֆէվգէլատէ վէ մախսուսաճա սայ վէ էմէք վէրմիշ օլտուղունտան, պու միսիլլիւ խասթալբգլարա տիւչար օլանլարքն թէտավիսի իչիւն աթիւզղիքր վագբլարտա, եանի բազար, սալը, բէնչէմպիհ վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի սաաթ 6 տան 10 ա գատար, Պէյօղլուտա Գալիսեճու գուլլուղունտա թարլապաչը ճատտէսինտէ 117 նիւմէրօլու խանէսինէ, վէ բազար իրթէսի, վէ չարշէմպիհ վէ ճիւմա կիւնլէրի տախի, Խութանպօլտա Պաղչէ գաբուսունտա, Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասընտա, Իքի գաբուլու տինմէքլէ մասարուֆ, Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին, 32 նիւմէրօլու էֆզախանէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի, իխթար օլունուր։

Էվրօպատա կիւնտէն կ'ունէ իլէրու կիթմէքտէ օլուպ, վէ ազլէ վէ հէքիմլիք սանթընա բէք մուվաֆբգ օլան պու եէնի ուսուլտէ, տոգթօրու միւմիսիլէյին, խալգա տահա զիեատէ խրտմէթ իտէրէք, պատիի մէմուունիյէթլէրի օլաճաքը, մէէմուլգավիտէն տիր։

LA VELOUTINE

ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ

ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ պիւսմիւթլէ թէրթիպ օլունմուշ պինապէրին տէրի իւղէրինէ ածի սուրէթտէ թէէտիրի օլան եարբշղան վէ կէօղէ կէօրիւնմէղ պիր նէվի բիրինճ թօղու օլուպ ինսանքն տէրիսինէ թապի պիր թազէլիք վէրիր։

Մէզքիւր բիրինճ թօղունու իճատ իտէն միւսիւ Շ. ՖԱՒ նամ զաթ տբը։

ԲՕՄԱՏ ՍՈՒԹԷՆ

Իպու բօմատա, էլլէրի եումուշագ վէ թազէ սագլամբղը իլէ պէրաբէր, էլլէրի չաթլամագ վէ սօուգտան հասբլ օլան սայիր պու կիպի մարազտան վիդաեէ իտէր։

ՕԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՅԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէնպիհ–բազարընտա

Նօ. 41 Իքսի խանընտա

ԵԱՆՂԸՆԱ Գ. ԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ ԱՍՍՈՒՐԱՆՍ ԿՈՄՊԱՆԻԱՅԻ

Ինկ. Լր.

Ասըլ սէրմաեէ		2,000000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	50,000	
Եանղընն չիւպէսինտէն հասբլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	827238	1,077,2
Իքի սէնէսինտէ սաֆի քեարը		803,746

NORTHERY ASSURANC COMPANY

ՆՈՐԹԵՐՆ ԱՍՍՈՒՐԱՆՍ ԿՈՄՊԱՆԻԱ

Ինկ. Լր

Ասըլ սէրմաեէ		3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ	50,000	
Եանղընն չիւպէսինտէն հասբլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	315,000	465,000
Սաֆի քեար		313,364

Սահիպ իսկա քէնտուսինին, պալէատէքի ինքի ինկուրթա գումբանեալարընընն ՊԻՐԼԷՆՄԻՆ ամէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօգ գօլայլըգար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւչթէրիլէրինէ, վէ Խութանպօլուն բաղչէթլու էհալիսինէ իլան իթմէեէ միւսարաաթ խոէր։

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուֆտուզլարը էպնիյէլէրի, պէյնէրինտէ թագսիմ խոէճէքլէր տիր։ Եանղընն սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայլըգար իլէ պիր չօգ իչ եարմաեա միւքթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Խութանպօլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլէրտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուֆտաճագ տբը։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հգընագտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Կըլավանի–խաընտա 5 նիւմէրօ մաղազաեա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Մէզքիւր գումբանեալարընն ամէնթօսու

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ